

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan:

MENKUL KIYMETLEŞTİRMEYE İLİŞKİN RİSK AĞIRLIKLI TUTARLARIN HESAPLANMASI HAKKINDA TEBLİĞ

BİRİNCİ KISIM BaŐlangıŐ Hükümleri

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 - (1) Bu Tebliğin amacı, bankaların menkul kıymetleştirme pozisyonlarından kaynaklanan risk ağırlıklı tutarların hesaplanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 - (1) Bu Tebliğ, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 43, 45, ve 93 üncü maddeleri ile Bankaların Sermaye Yeterliliğinin  lç lmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin 7 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıŐtır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 - (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,

b) Derecelendirilmemiş pozisyon: Yetkili bir kredi derecelendirme kuruluşu tarafından verilmiŐ bir kredi derecelendirme notu bulunmayan menkul kıymetleştirme pozisyonunu,

c) Derecelendirilmiş pozisyon: Yetkili bir kredi derecelendirme kuruluşu tarafından verilmiŐ bir kredi derecelendirme notu bulunan menkul kıymetleştirme pozisyonunu,

ç) Dilim: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan dilimi,

d) Finansman bonusu ihracı yoluyla menkul kıymetleştirme programı: BaŐlangıŐ vadesi bir yıl veya daha kısa olan finansman bonolarının ihraç edilmesi suretiyle gerçekleştirilen menkul kıymetleştirme programını,

e) Fonlanmamış kredi koruması: Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan fonlanmamış kredi korumasını,

f) Fonlanmış kredi koruması: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan fonlanmış kredi korumasını,

g) Geleneksel menkul kıymetleştirme: Menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların bu menkul kıymetleri ihraç eden özel amaçlı menkul kıymetleştirme Şirketine; menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların sahipliğinin devredilmesi veya ikincil katılımlar yoluyla ve ihraç edilen menkul kıymetlere ilişkin  demeler menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın yükümlülüğünde olmayacak Şekilde ekonomik devrini,

ğ) İlave gelir: Prim, masraf ve benzeri ilave yükümlülükler düşüldükten sonra, menkul kıymetleştirmeye konu tutarlara ilişkin olarak tahsil edilen net komisyon ve diğer ücretleri,

h) Kanun: 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,

ı) Kredi Derecelendirme Kuruluşu (KDK): Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan kredi derecelendirme kuruluşunu,

i) Kredi kalitesinin iyileştirilmesi: Bir menkul kıymetleştirme pozisyonunun kredi kalitesini, alt sıralarda bulunan dilimlerde yapılan iyileştirmelerin etkisiyle ve başka kredi koruması türleriyle sağlanan iyileştirmeler de dâhil, iyileştirmenin yapılmamış olması durumuna kıyasla arttıran sözleşme hükümlerini,

j) Kredi riski azaltımı: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan kredi riski azaltımını,

k) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,

l) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

m) Likidite kredisi tahsis taahhüdü: Yatırımcıların nakit akış düzenlerinin bozulmaması amacıyla bir sözleşmeye dayalı olarak yatırımcılara fon sağlanmasını öngören bir menkul kıymetleştirme pozisyonunu,

n) Menkul kıymetleştirme: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan menkul kıymetleştirmeyi,

o) Menkul kıymetleştirmede geri çağırma opsiyonu: Menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların değerinin önceden belirlenmiş bir eşik değerin altına düşmesi halinde, menkul kıymetleştirme kurucusu bankaya işleme konu olan varlıkların tümünün geri ödenmesini beklemezsizin menkul kıymetleştirilen pozisyonları geri satın alma veya itfa etme hakkı tanıyan opsiyonu,

ö) Menkul kıymetleştirme kurucusu banka: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan menkul kıymetleştirme kurucusu bankayı,

p) Menkul kıymetleştirme pozisyonu: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan menkul kıymetleştirme pozisyonunu,

r) Ara (Mezzanine) menkul kıymetleştirme pozisyonları: İlgili menkul kıymetleştirmede en kıdemli (senior) pozisyondan daha az kıdemli (junior) ve kredi kalitesi kademesi 1 olan her hangi bir pozisyondan daha az kıdemli olan ve yüzde binikiyüzdelliden daha düşük risk ağırlığı uygulanabilecek menkul kıymetleştirme pozisyonlarını,

s) Özel amaçlı menkul kıymetleştirme şirketi (ÖMKŞ): Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan özel amaçlı menkul kıymetleştirme şirketini,

ş) Özkaynak: Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanacak özkaynakları,

t) Sentetik menkul kıymetleştirme: Dilimlere ayrımanın kredi türevleri veya garantiler kullanılarak gerçekleştirildiği ve menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların kurucu bankanın bilançosundan çıkarılmadığı menkul kıymetleştirmeyi,

u) Sponsor: Üçüncü taraf bir şirketten risklerin satın alınmasına yönelik finansman bonusu ihracı yoluyla menkul kıymetleştirme programını ya da diğer menkul kıymetleştirme plan ve programlarını oluşturan ve yöneten ancak menkul kıymetleştirme kurucusu olmayan bankayı,

ü) Yeniden menkul kıymetleştirme: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan yeniden menkul kıymetleştirmeyi,

v) Yeniden menkul kıymetleştirme pozisyonu: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan yeniden menkul kıymetleştirme pozisyonunu,

y) Yönetmelik: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliği,

ifade eder.

İKİNCİ KISIM Menkul Kıymetleştirme

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Risk ağırlıklı tutarın hesaplanmasında genel esaslar

MADDE 4- (1) Menkul kıymetleştirme pozisyonlarının risk ağırlıklı tutarları bu Tebliğde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde, risk tutarlarına ilgili risk ağırlıklarının uygulanması suretiyle hesaplanır.

(2) Menkul kıymetleştirme pozisyonunun risk ağırlığının belirlenmesinde, sadece Kurulca yetkilendirilen KDK'ların derecelendirmeleri dikkate alınır. Bankalar risk ağırlıklı tutar hesaplanmasında, KDK'ların kredi derecelendirmelerini tutarlı bir şekilde ve Üçüncü Kısım Birinci Bölüm hükümlerine uygun olarak kullanır. Kredi derecelendirmeleri yalnızca lehe yorumlanacak şekilde seçici olarak kullanılamaz.

(3) Menkul kıymetleştirme işleminde her bir dilime ilişkin tutarlar ayrı bir pozisyon olarak dikkate alınır. Menkul kıymetleştirmede kredi koruması sağlanması halinde, koruma sağlayıcılarının menkul kıymetleştirmeye konu pozisyonu tuttuğu kabul edilir. Menkul kıymetleştirme pozisyonları, faiz oranı veya dövizde dayalı türev sözleşmelerden kaynaklanan menkul kıymetleştirme risklerini de içerir.

(4) Menkul kıymetleştirme pozisyonunun fonlanmış veya fonlanmamış kredi korumasına tâbi olduğu durumlarda, söz konusu pozisyona uygulanacak risk ağırlığı, bu Tebliğle birlikte Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ hükümlerine uygun olarak değiştirilebilir.

(5) Menkul kıymetleştirme pozisyonuna ilişkin risk ağırlıklı tutar Yönetmeliğin 4 üncü maddesi kapsamında hesaplanacak olan bankanın risk ağırlıklı tutar toplamına dahil edilir.

Kredi riski transferi

MADDE 5- (1) Kredi riskinin önemli bir bölümünün İkinci Bölüm uyarınca transfer edildiğinin kabul edildiği menkul kıymetleştirme işlemlerinde, menkul kıymetleştirme kurucusu banka;

a) Geleneksel menkul kıymetleştirmede, menkul kıymetleştirmeye konu varlıkları, risk ağırlıklı tutar hesaplamalarının dışında tutabilir,

b) Sentetik menkul kıymetleştirmede, menkul kıymetleştirmeye konu varlıklara ilişkin risk ağırlıklı tutarları İkinci Bölüm çerçevesinde hesaplayabilir.

(2) Birinci fıkranın uygulandığı hallerde, menkul kıymetleştirme pozisyonu alan menkul kıymetleştirme kurucusu bankalar, söz konusu pozisyonlara ilişkin risk ağırlıklı tutarları bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde hesaplar.

(3) Kredi riskinin önemli bir bölümünün transfer edilememesi halinde, menkul kıymetleştirme pozisyonlarından kaynaklanan risk ağırlıklı tutar hesaplanmaz.

Menkul kıymetleştirme pozisyonlarının risk ağırlıklarının belirlenmesi

MADDE 6- (1) Menkul kıymetleştirme pozisyonlarına uygulanacak risk ağırlıklarının belirlenmesinde, yetkili KDK'ların yapacağı kredi derecelendirmelerinin eşleştirileceği kredi kalitesi kademeleri Kurulca belirlenir.

Rotatif kredilerin erken itfa hükmü içerecek şekilde menkul kıymetleştirilmesi

MADDE 7- (1) Rotatif kredilerin erken itfa hükmü içerecek şekilde menkul kıymetleştirilmesi durumunda, menkul kıymetleştirme kurucusu banka, söz konusu erken itfa opsiyonunun kullanılması durumunda maruz kalınacak kredi riskinin artması ihtimaline karşı, ilave risk ağırlıklı tutar hesaplar.

(2) Birinci fıkranın uygulamasında, rotatif krediler, kredi bakiyesinin müşterilerin borçlanma ve geri ödeme kararlarına göre önceden belirlenen limitler içerisinde değişmesine izin verilen kredileri; erken itfa hükmü ise sözleşmede tanımlanmış belirli durumların gerçekleşmesi halinde, ihraç edilen menkul kıymetlerin başlangıçta belirlenen vadeden önce itfa edilmesini gerektiren bir sözleşme hükmünü ifade eder.

Bankaların sözleşmeden kaynaklanmayan yükümlülükleri

MADDE 8- (1) Sponsor bankalar ya da menkul kıymetleştirme pozisyonları için risk ağırlıklı tutarlarını 5 inci madde çerçevesinde hesaplayan veya menkul kıymetleştirmeye konu varlıkları alım satım hesaplarından çıkarıp bir ÖMKŞ'ye satan böylelikle bu varlıklardan kaynaklanan riskler için sermaye yükümlülüğü hesaplamak zorunda olmayan menkul kıymetleştirme kurucusu bankalar, yatırımcıların fiili veya potansiyel zararlarını azaltmak amacıyla menkul kıymetleştirme işlemine sözleşmede belirtilen yükümlülükleri haricinde destek sağlayamaz.

(2) Birinci fıkra hükmüne uymayan kurucu veya sponsor bankalar, ilgili pozisyonların menkul kıymetleştirme işlemine konu edilmediği durumda hesaplanacak sermaye yükümlülüğü kadar sermaye bulundurmamak zorundadır. Kurum gerekli görülmesi halinde ilave

tedbirler alınmasını isteyebilir. Menkul kıymetleştirme işlemine sözleşmede belirtilen yükümlülükleri haricinde destek sağlayan bankalar, yasal sermaye üzerindeki etkileri ile birlikte bu desteği kamuya açıklar.

İKİNCİ BÖLÜM

Kredi Riskinin Önemli Bir Bölümünün Transfer Edildiğinin Kabul Edilmesine ve Menkul Kıymetleştirmeye Konu Varlıklar İçin Risk Ağırlıklı Tutarların Hesaplanmasına İlişkin Asgari Şartlar

Geleneksel menkul kıymetleştirmelerde kredi riskinin önemli bir bölümünün transfer edildiğinin kabul edilmesine ilişkin asgari şartlar

MADDE 9- (1) Aşağıdaki koşulların birinin varlığı halinde, bir geleneksel menkul kıymetleştirme işleminde menkul kıymetleştirme kurucusu banka, menkul kıymetleştirmeye konu varlıkları, risk ağırlıklı tutar hesaplamasının dışında tutulabilir;

a) Menkul kıymetleştirmeye konu varlıklara ilişkin kredi riskinin önemli bir bölümünün üçüncü taraflara transfer edildiği Kurum tarafından kabul edilmişse.

b) Menkul kıymetleştirme kurucusu banka, bu menkul kıymetleştirmeye ilgili tüm menkul kıymetleştirme pozisyonlarına yüzde binikiyüzelli risk ağırlığı uygular veya bu menkul kıymetleştirme pozisyonlarını 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca özkaynaklarından indirirse.

(2) Kurumun, menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın menkul kıymetleştirme yoluyla risk ağırlıklı tutarında oluşacak azalmanın kredi riskinin üçüncü taraflara transfer edilmesiyle açıklanamayacağına kanaat getirdiği haller dışında, dördüncü fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, aşağıdaki hallerde, kredi riskinin önemli bir bölümünün üçüncü taraflara transfer edildiği kabul edilir;

a) Menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın ilgili geleneksel menkul kıymetleştirmeden doğan ara menkul kıymetleştirme pozisyonlarının risk ağırlıklı tutarları bu menkul kıymetleştirmedeki bütün ara menkul kıymetleştirme pozisyonlarının risk ağırlıklı tutarlarının yüzde ellisini aşmıyorsa,

b) Ara menkul kıymetleştirme pozisyonunun bulunmadığı bir geleneksel menkul kıymetleştirmede menkul kıymetleştirme kurucusu banka, yüzde binikiyüzelli risk ağırlığına tabi tutulacak ya da özkaynaklardan indirilecek menkul kıymetleştirme pozisyonlarının risk tutarının menkul kıymetleştirilmiş varlıkların tahmini beklenen kayıp tutarından önemli miktarda büyük olduğunu kanıtlayabiliyorsa ve yüzde binikiyüzelli risk ağırlığına tabi tutulacak ya da özkaynaklardan indirilecek menkul kıymetleştirme pozisyonlarının risk tutarının yüzde yirmisinden fazlasını elinde bulundurmuyorsa.

(3) İkinci fıkranın (a) ve (b) bentlerine alternatif olarak, Kurumun, menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın menkul kıymetleştirme yoluyla sermaye yükümlülüğünde gerçekleşecek azalmanın kredi riskinin üçüncü taraflara transfer edilmesiyle açıklanmasını sağlayan politikaları ve metodolojileri olduğuna kanaat getirmesi halinde, dördüncü fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, kredi riskinin önemli bir bölümünün üçüncü taraflara transfer edildiği kabul edilir. Kurumun söz konusu kanaata ulaşabilmesi için, menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın, kredi riskinin üçüncü taraflara transfer edilmesinin aynı zamanda bankanın risk yönetimi ve içsel sermaye dağılımı amaçlarıyla gerçekleştirildiğini kanıtlaması gerekir.

(4) Kredi riskinin önemli bir bölümünün üçüncü taraflara transfer edildiğinin kabul edilmesi için aşağıdaki koşulların sağlanması şarttır.

a) Menkul kıymetleştirmeye ilişkin belgeler, işlemin ekonomik niteliğini ve özünü yansıtmalıdır.

b) Menkul kıymetleştirme kurucusu banka ve onun alacaklıları menkul kıymetleştirmeye konu varlıklar üzerinde, yeddieminlik altına alınma ve iflas halleri de dahil olmak üzere hiç bir şekilde hak iddia edemez. Bu durum bir uzman hukuk danışmanı tarafından hazırlanan hukuki bir mütalaa ile teyit edilmelidir.

c) İhraç edilen menkul kıymetler, menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın ödeme yükümlülüklerini temsil etmemelidir.

ç) Devralan tarafın bir ÖMKŞ olması gerekir.

d) Menkul kıymetleştirme kurucusu banka, devredilen varlıklar üzerinde dolaylı kontrol gücüne veya önemli etkinliğe sahip olmamalıdır. Kurucu bankanın devredilen varlıklara ilişkin gelirlerin edinilmesi amacıyla, bu varlıkları devralan kurumdan geri alma hakkına sahip olduğu ya da devredilen riski tekrar üstlenmekle yükümlü olduğu hallerde önemli etkinliğin devam ettirildiği kabul edilir. Kurucu bankanın devredilen varlıklar ile ilgili tahsilatların yapılması veya diğer hizmetlerin yerine getirilmesi hakkını elinde bulundurması, tek başına dolaylı kontrolün devam ettirildiği anlamına gelmez.

e) Menkul kıymetleştirme işleminde geri çağırma opsiyonunun bulunması durumunda, aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi esastır;

1) Geri çağırma opsiyonun kullanılması hakkının ve kullanıma ilişkin kararın menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın ihtiyarında olması,

2) Geri çağırma opsiyonunun sadece, itfa edilmemiş olan menkul kıymet tutarının, menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların başlangıçtaki değerinin yüzde onundan daha az olduğu durumlarda kullanılabilir olması,

3) Geri çağırma opsiyonunun; kayıpların, yatırımcılar tarafından sahip olunan kredi kalitesi iyileştirmelerine veya diğer pozisyonlara yansıtılmasını engelleyecek ve kredi kalitesinin iyileştirilmesini sağlayacak bir şekilde yapılandırılmamış olması,

f) Menkul kıymetleştirmeye ilişkin belgelerin aşağıdaki şartları sağlaması gereklidir;

1) Erken itfa haricinde, menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların kredi değerliliğinde bir bozulma olması halinde, işleme konu varlıkların değiştirilmesi veya yatırımcılara ödenecek getirinin artırılması da dahil, çeşitli şekillerde ilgili varlıkların iyileştirmesini gerektiren hükümler bulunmaması,

2) Menkul kıymetleştirmeye konu varlık havuzunun kredi değerliliğinde bir bozulma olması halinde yatırımcılara ödenecek getirinin artırılmasını gerektiren hükümler bulunmaması.

Sentetik menkul kıymetleştirmelerde kredi riskinin önemli bir bölümünün transfer edildiğinin kabul edilmesine ilişkin asgari şartlar

MADDE 10- (1) Aşağıdaki koşulların birinin varlığı halinde, bir sentetik menkul kıymetleştirme işleminde menkul kıymetleştirme kurucusu banka, menkul kıymetleştirmeye konu varlıklara ilişkin risk ağırlıklı tutarı 11 inci maddeye uygun olarak hesaplayabilir.

a) Menkul kıymetleştirmeye konu varlıklara ilişkin kredi riskinin önemli bir bölümünün fonlanmış veya fonlanmamış kredi koruması yoluyla üçüncü taraflara transfer edildiği kabul edilmişse.

b) Menkul kıymetleştirme kurucusu banka, bu menkul kıymetleştirmeye ilgili tüm menkul kıymetleştirme pozisyonlarına yüzde binikiyüzelli risk ağırlığı uygular veya bu menkul kıymetleştirme pozisyonlarını Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca özkaynaklarından indirirse.

(2) Kurum, menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın menkul kıymetleştirme yoluyla risk ağırlıklı tutarında oluşacak azalmanın kredi riskinin üçüncü taraflara transfer edilmesiyle açıklanmayacağına kanaat getirdiği haller dışında, dördüncü fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, aşağıdaki hallerin birinin varlığı halinde, kredi riskinin önemli bir bölümünün üçüncü taraflara transfer edildiği kabul edilir;

a) Menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın ilgili sentetik menkul kıymetleştirmeden doğan ara menkul kıymetleştirme pozisyonlarının risk ağırlıklı tutarları bu menkul kıymetleştirmedeki bütün ara menkul kıymetleştirme pozisyonlarının risk ağırlıklı tutarlarının yüzde ellisini aşmıyorsa.

b) Ara menkul kıymetleştirme pozisyonunun bulunmadığı bir sentetik menkul kıymetleştirmede menkul kıymetleştirme kurucusu banka, yüzde binikiyüzelli risk ağırlığına tabi tutulacak ya da özkaynaklardan indirilecek menkul kıymetleştirme pozisyonlarının risk tutarının menkul kıymetleştirilmiş varlıkların tahmini beklenen kayıp tutarından önemli miktarda büyük olduğunu kanıtlayabiliyorsa ve yüzde binikiyüzelli risk ağırlığına tabi tutulacak ya da özkaynaklardan indirilecek menkul kıymetleştirme pozisyonlarının risk tutarının yüzde yirmisinden fazlasını elinde bulundurmuyorsa.

(3) İkinci fıkranın (a) ve (b) bentlerine alternatif olarak, Kurumun, menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın menkul kıymetleştirme yoluyla sermaye yükümlülüğünde gerçekleşecek azalmanın kredi riskinin üçüncü taraflara transfer edilmesiyle açıklanmasını sağlayan politikaları ve metodolojileri olduğuna kanaat getirmesi halinde, dördüncü fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, kredi riskinin önemli bir bölümünün üçüncü taraflara transfer edildiği kabul edilir. Kurumun söz konusu kanaata ulaşabilmesi için, menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın, kredi riskinin üçüncü taraflara transfer edilmesinin aynı zamanda bankanın risk yönetimi ve içsel sermaye dağılımı amaçlarıyla gerçekleştirildiğini kanıtlaması gerekir.

(4) Kredi riskinin önemli bir bölümünün üçüncü taraflara transfer edildiğinin kabul edilmesi için aşağıdaki koşulların sağlanması şarttır.

a) Menkul kıymetleştirmeye ilişkin belgeler, işlemin ekonomik niteliğini ve özünü yansıtmalıdır.

b) Kredi riskinin transferine ilişkin kredi koruması, Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğde belirtilen dikkate alınma kriterlerine ve diğer kriterlere uygun olmalıdır. Bu

hıkranın uygulanmasında, ÖMKS'ler, fonlanmamış kredi korumasını sağlayan taraf olarak dikkate alınmazlar.

c) Kredi riskinin transferinde kullanılan araçların aşağıdaki şartları sağlaması esastır;

1) Ödeme gücünün gerçekleşmesi durumunda, önemsiz derecede küçük olanlar hariç kredi korumasının kullanılmasını sınırlandıran bir eşik değer belirlenmemiş olması,

2) Menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların kredi kalitesinde bozulma olması halinde korumanın sona ermesine izin veren hükümler içermemesi,

3) Erken itfa haricinde, menkul kıymetleştirme kurucusu bankaya menkul kıymetleştirme pozisyonlarının kredi kalitesinin artırılması yükümlülüğü getirmemesi,

4) Menkul kıymetleştirmeye konu varlık havuzunun kredi değerliliğinde bir bozulma olması halinde, ilgili kredi korumasının maliyetinin veya yatırımcılara ödenecek getirinin artırılmasını gerektiren hükümler bulunmaması.

ç) Kredi korumasının ilgili tarafların yerleşik olduğu ülkelerde hukuken bağlayıcılığı uzman bir hukuk danışmanı tarafından hazırlanan hukuki bir mütalaa ile teyit edilmiş olmalıdır.

Menkul kıymetleştirme kurucusu bankalarca sentetik menkul kıymetleştirmeye konu varlıklar için risk ağırlıklı tutarların hesaplanması

MADDE 11- (1) 10 uncu maddede belirtilen koşulların yerine getirilmesi halinde, menkul kıymetleştirmeye konu varlıklar için risk ağırlıklı tutarların hesaplanmasında, sentetik menkul kıymetleştirme işleminin kurucu bankası, 12 nci madde hükümleri esas alınmak kaydıyla, Yönetmelikte belirlenen esaslar yerine Dördüncü Kısımın Birinci Bölümünde belirtilen hesaplama yöntemlerini uygular. Bu hüküm, menkul kıymetleştirmeye konu varlık havuzu içerisindeki tüm varlıklar için geçerlidir.

(2) 12 nci madde hükümleri esas alınmak koşuluyla, menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın, menkul kıymetleştirmeye dahil tüm dilimlerle ilgili risk ağırlıklı tutarları, kredi riski azaltımının kabul edilmesine ilişkin hükümler de dahil, Dördüncü Kısımın Birinci Bölümünde belirtilen hükümlere uygun bir şekilde hesaplaması gerekir. Bu kapsamda, bir dilimin fonlanmamış kredi koruması yoluyla üçüncü bir tarafa transfer edilmesi halinde, menkul kıymetleştirme kurucusu banka tarafından, risk ağırlıklı tutar hesaplamalarında söz konusu menkul kıymetleştirme dilimine ilgili üçüncü tarafın risk ağırlığı uygulanır.

Sentetik menkul kıymetleştirmelerde kredi koruması ile menkul kıymetleştirmeye konu varlıklar arasındaki vade uyumsuzlukları

MADDE 12- (1) Menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların vadesi, azami beş yıl olmak üzere, bu varlıklardan vadesi en uzun olanı esas alınarak belirlenir. Kredi korumasının vadesi ise Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ hükümleri esas alınarak belirlenir.

(2) Menkul kıymetleştirme kurucusu bankalar, Dördüncü Kısımın Birinci Bölümü uyarınca yüzde binikiyüzelli risk ağırlığına tabi tutulacak dilimler için risk ağırlıklı tutar hesaplamalarında vade uyumsuzluklarını dikkate almaz. Diğer tüm dilimler için vade uyumsuzluğu bulunması halinde risk ağırlıklı tutar:

a) "RA*", risk ağırlıklı tutarı,

- b) "RA(A)", menkul kıymetleştirmeye tabi tutulmamış olmaları halinde bu varlıklar için oransal olarak hesaplanan risk ağırlıklı tutarı,
- c) "RA(MKP)", vade uyumsuzluğu olmadığı varsayımı altında, 11 inci maddenin birinci fıkrasına göre tespit edilen risk ağırlıklı tutarı,
- ç) "V", menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların vadesini (yıl olarak),
- d) "v", kredi korumasının vadesini (yıl olarak).

ifade etmek üzere, aşağıdaki formül vasıtasıyla hesaplanır.

$$RA^* = [RA(MKP) \times (v - 0,25)/(V - 0,25)] + [RA(A) \times (V - v)/(V - 0,25)]$$

ÜÇÜNCÜ KISIM Kredi Derecelendirmelerine İlişkin Esaslar

BİRİNCİ BÖLÜM KDK'ların Kredi Derecelendirmeleri

KDK'ların kredi derecelendirmelerine ilişkin şartlar

MADDE 13- (1) Yetkili bir KDK tarafından yapılan kredi derecelendirmelerinin, Dördüncü Kısım Birinci Bölüm kapsamında risk ağırlıklı tutarların hesaplanmasında kullanılabilmesi için, aşağıdaki koşullara uyulması esastır.

- a) Kredi derecelendirmesinde dikkate alınan ödeme türü ile menkul kıymetleştirme sözleşmesi uyarınca bankanın yapacağı ödeme türü arasında uyumsuzluk bulunmamalıdır.
- b) Kredi derecelendirmeleri kamuoyuna açıklanmalıdır. Kredi derecelendirmeleri yalnızca, tüm ilgililerin erişimine açık bir ortamda yayımlandıkları ve KDK'nın geçiş matrisine dahil edildikleri takdirde kamuya açıklanmış kabul edilir. Sadece sınırlı sayıda ilgilinin erişimine sunulan kredi derecelendirmeleri kamuya açıklanma koşuluna uyulması açısından yeterli değildir.
- c) Kredi derecelendirmeleri bankanın kısmen ya da tamamen fonlanmamış desteğine dayandırılmaz. Dayandırılması halinde ilgili pozisyon derecelendirilmemiş pozisyon muamelesine tabi tutulur.

Kredi derecelendirmelerinin kullanımı

MADDE 14- (1) Bankalar risk ağırlıklı tutar hesaplanmasında kullanılacak derecelendirmeler için birden fazla yetkili KDK tayin edebilir.

(2) 4 ilâ 6 ncı fıkra hükümlerine tâbi olarak, tayin edilen KDK'larca yapılan kredi derecelendirmeleri menkul kıymetleştirme pozisyonları için tutarlı bir şekilde kullanılmalıdır.

(3) 4 ve 5 inci fıkra hükümlerine tâbi olarak, bankalar bir KDK'nın yaptığı kredi derecelendirmelerini aynı menkul kıymetleştirme yapısı içinde yer alan bir veya birden fazla dilim için ve başka bir KDK'nın yaptığı kredi derecelendirmelerini de birinci KDK tarafından derecelendirilmiş olsun ya da olmasın diğer pozisyonlar için kullanamaz.

(4) Bir pozisyon için, tayin edilmiş KDK'lar tarafından yapılan iki farklı kredi derecelendirmesi bulunması halinde, yüksek risk ağırlığı doğuran derecelendirme esas alınır.

(5) Bir pozisyon için, tayin edilmiş KDK'lar tarafından yapılan ikiden fazla farklı kredi derecelendirmesi bulunması halinde, en düşük risk ağırlığını doğuran iki derecelendirmeden yüksek risk ağırlığını doğuran esas alınır.

(6) Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ kapsamında dikkate alınabilecek nitelikte bir kredi korumasının doğrudan doğruya ÖMKŞ'ye sağlanması ve bu kredi korumasının kredi derecelendirmesi yapılırken dikkate alınması halinde, bu derecelendirmeler menkul kıymetleştirme pozisyonlarına ilişkin risk ağırlıklarının belirlenmesinde kullanılabilir. Korumanın ÖMKŞ yerine doğrudan menkul kıymetleştirme pozisyonuna sağlanması durumunda, kredi derecelendirmesi risk ağırlıklarının belirlenmesinde kullanılmaz.

Eşleştirme

MADDE 15- (1) Yetkili bir KDK'nın yaptığı kredi derecelendirmeleri ile Dördüncü Kısım Birinci Bölümde yer alan tablolardaki kredi kalitesi kademelerinin eşleştirilmesi Derecelendirme Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 26 ncı maddesi çerçevesinde yapılır.

DÖRDÜNCÜ KISIM Risk Ağırlıklı Tutarlara İlişkin Esaslar

BİRİNCİ BÖLÜM Hesaplama

Risk ağırlıklı tutarların hesaplanması

MADDE 16- (1) 17 ve 25 inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bir menkul kıymetleştirme veya yeniden menkul kıymetleştirme pozisyonunun risk ağırlıklı tutarı, aşağıdaki Tablo'da gösterildiği gibi, 6 ncı maddeye uygun olarak tespit edilen kredi kalitesi kademesine tekabül eden risk ağırlığının risk tutarı ile çarpılması yoluyla hesaplanır.

Kredi kalitesi kademesi	1	2	3	4*	5 ve aşağısı
Menkul kıymetleştirme pozisyonu	%20	%50	%100	%350	%1250
Yeniden menkul kıymetleştirme pozisyonu	%40	%100	%225	%650	%1250

*: Sadece kısa vadeli kredi derecelendirmeleri dışındaki kredi derecelendirmeleri için.

(2) Üçüncü fıkra hükümlerine tâbi olarak;

a) Bilanço içi menkul kıymetleştirme pozisyonuna ilişkin risk tutarı, bilançoda gösterilen tutardır.

b) Bilanço dışı menkul kıymetleştirme pozisyonuna ilişkin risk tutarı, söz konusu işlemin nominal değerinin bu Tebliğde belirtilen krediye dönüştürme oranı ile çarpılması yoluyla hesaplanır. Aksi belirtilmedikçe bu oran yüzde yüz olarak dikkate alınır.

(3) Yönetmeliğin 5 inci maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen, bir türev finansal araçtan kaynaklanan menkul kıymetleştirme pozisyonunun risk tutarı, Yönetmeliğin Ek -2 hükümleri çerçevesinde belirlenir.

(4) Menkul kıymetleştirme pozisyonuna ilişkin fonlanmış kredi koruması bulunması halinde, o pozisyonun risk tutarı, bu Tebliğde de açıklandığı şekilde, Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğde belirtilen şartlara uygun olarak değiştirilebilir.

(5) Bir bankanın bir menkul kıymetleştirme çerçevesinde iki veya daha fazla örtüşen pozisyonu varsa, o bankanın risk ağırlıklı tutar hesaplamasına, örtüşmenin büyüklüğüne göre, örtüşen kısım için sadece daha yüksek risk ağırlıklı risk tutarı doğuran pozisyonu veya pozisyonun bu nitelikteki kısmını dahil etmesi gerekir. Bu kapsamda, örtüşme, bu pozisyonların tamamen veya kısmen aynı riski temsil etmeleri anlamına gelir. Finansman bonusu ihracı yoluyla menkul kıymetleştirme programları için 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin uygulandığı durumlarda Kurumun izin vermesi halinde finansman bonusunun risk ağırlıklı tutarını hesaplamak için, finansman bonusuyla birlikte örtüşen bir pozisyon oluşturan ve ihraç edilen finansman bonusunun yüzde yüzünün teminatını oluşturan finansman bonusunun risk ağırlığına eşit bir risk ağırlığına sahip bir likidite kredisi tahsis taahhüdü için kullanılan risk ağırlığı kullanılabilir.

(6) 18 inci maddenin ikinci fıkrası ile 19 ve 20 nci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, derecelendirilmemiş bir menkul kıymetleştirme pozisyonunun risk ağırlıklı tutarı yüzde bin iki yüz elli risk ağırlığı uygulanarak hesaplanır.

Menkul kıymetleştirme kurucusu ve sponsor bankalara ilişkin uygulama

MADDE 17- (1) Menkul kıymetleştirme kurucusu veya sponsor bankalar için, menkul kıymetleştirme pozisyonlarına ilişkin risk ağırlıklı tutar, tahsili geciken alacaklara ve menkul kıymetleştirilen varlıklar arasında yer alan yüksek-risk kategorilerine giren varlıklara yüzde yüz elli risk ağırlığı uygulanıyor olması şartıyla, bu varlıkların menkul kıymetleştirmeye tabi tutulmamaları durumunda hesaplanacak olan risk ağırlıklı tutarlarla sınırlandırılabilir.

Derecelendirilmemiş pozisyonlara ilişkin uygulama

MADDE 18- (1) Derecelendirilmemiş menkul kıymetleştirme pozisyonuna sahip bankalar, menkul kıymetleştirmeye konu varlık havuzunun içeriğinin sürekli biliniyor olması şartıyla, söz konusu pozisyon için risk ağırlıklı tutarın hesaplanmasında ikinci fıkrada belirtilen uygulamayı kullanabilir.

(2) Bankalar, menkul kıymetleştirmeye konu varlıklara Yönetmelik hükümleri uyarınca uygulanacak ağırlıklı ortalama risk ağırlığını yoğunlaşma oranıyla çarparak bu tutarı derecelendirilmemiş pozisyonun risk ağırlığı olarak kullanabilir. Yoğunlaşma oranı, tüm dilimlerin nominal tutarları toplamının, o pozisyonun bulunduğu dilimin öncelik sırası ile aynı veya daha düşük öncelik sırasına sahip dilimlerin nominal tutarlarının toplamına bölünmesiyle bulunur. Sonuçta elde edilen risk ağırlığı, daha öncelikli sırada yer alan bir derecelendirilmiş dilime uygulanacak herhangi bir risk ağırlığından daha düşük ya da yüzde bin iki yüz elliden daha yüksek olamaz. Menkul kıymetleştirmeye konu varlıklara Yönetmelik

uyarınca uygulanacak risk ağırlığının tespit edilememesi halinde, pozisyonu yüzde bin iki yüz elli risk ağırlığı uygulanır.

Finansman bonusu ihracı yoluyla menkul kıymetleştirme programında ikinci kayıp diliminde veya daha iyi bir dilimde olan menkul kıymetleştirme pozisyonlarına ilişkin uygulama

MADDE 19- (1) 20 nci maddenin likidite kredisi tahsis taahhüdüne ilişkin hükümleri uyarınca lehte uygulamanın mevcut olması şartıyla bankalar, ikinci fıkrada yer alan koşullara uyan menkul kıymetleştirme pozisyonlarına, Yönetmelik hükümleri uyarınca menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların menkul kıymetleştirmeye tabi tutulmaması durumunda uygulanacak en yüksek risk ağırlığı ile yüzde yüz oranındaki risk ağırlığından yüksek olanını uygulayabilir.

(2) Birinci fıkrada açıklanan uygulamadan yararlanılabilmesi için, menkul kıymetleştirme pozisyonunun ;

a) Menkul kıymetleştirmenin ekonomik olarak ikinci kayıp pozisyonunda veya daha iyi bir pozisyonda olan bir dilimde olması ve birinci kayıp diliminin ikinci kayıp dilimine anlamlı bir kredi kalitesi iyileştirmesi sağlaması,

b) Yatırım yapılabilir seviyeye veya daha iyi bir seviyeye denk kredi kalitesine sahip olması,

c) Birinci kayıp diliminde pozisyon tutmayan bir banka tarafından tutulması, koşullarını taşıması esastır.

Derecelendirilmemiş likidite kredisi tahsis taahhüdünün risk tutarının belirlenmesi

MADDE 20- (1) Likidite kredisi tahsis taahhüdünün risk tutarının belirlenmesi amacıyla, aşağıdaki koşulların sağlanması halinde, likidite kredisi tahsis taahhüdünün nominal tutarına yüzde elli krediye dönüştürme oranı uygulanabilir.

a) Likidite kredisi tahsis taahhüdüne ilişkin belgeler, likidite kredisinin kullanılabilceği koşulları açıkça tanımlamalı ve bu koşulları sınırlandırmalıdır.

b) Temerrüt halindeki krediler için likidite sağlanması ya da varlıkların gerçeğe uygun değerinin üzerinde bir fiyatla satın alınması gibi, likidite kredisinin, kredinin kullanılmasından önce maruz kalınmış olan kayıpların karşılanmasında kullanılmasının mümkün olmaması gerekir.

c) Sağlanacak likidite kredisinin menkul kıymetleştirme için daimi veya düzenli fonlama sağlanması amacıyla kullanılmaması gerekir.

ç) Kullanılan likidite kredisinin geri ödemelerinin; faiz oranı veya dövizde dayalı türev sözleşmeleri, ücretler veya bu tip başka ödemelerden kaynaklanan alacaklar dışında, yatırımcıların alacaklarına göre ikincil sırada olmaması ve feragat veya ertelemeye tâbi olmaması gerekir.

d) Likidite kredisinin, ilgili tüm kredi değerliliğinin iyileştirilmesi tükendikten sonra kullanılmasının mümkün olmaması gerekir.

e) Temerrüde düşmüş kredi tutarlarının sağlanacak kolaylık tutarından otomatik olarak düşüleceğine veya menkul kıymetleştirilen kredi havuzunu oluşturan varlıkların tamamının derecelendirilmiş olduğu işlemler için, havuzun ortalama kredi kalitesinin yatırım yapılabilir seviyenin altına düştüğü takdirde likidite kredisi tahsis taahhüdünün sona ereceğine dair likidite kredisi tahsis taahhüdüne ilişkin sözleşmelerde bir hükme yer verilmesi gerekir.

(2) Uygulanacak risk ağırlığı, menkul kıymetleştirmeye konu varlıklara Yönetmelikte düzenlenen esaslar uyarınca uygulanacak risk ağırlıklarından en yüksek olanıdır.

(3) Likidite kredisi tahsis taahhüdünün risk tutarının belirlenmesinde, birinci fıkrada belirtilen koşulların yerine getirilmesi ve kullanılan tutarların geri ödemesinin menkul kıymetleştirmeye konu varlıklardan doğan nakit akışları üzerindeki diğer alacak ve haklara göre daha üst sırada yer alması koşuluyla, şarta bağlanmaksızın cayılabilen bir likidite kredisi tahsis taahhüdünün nominal tutarına yüzde sıfır kredi dönüştürme oranı uygulanabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Rotatif Kredilere İlişkin Esaslar

Rotatif kredilerin erken itfa hükmü içerecek şekilde menkul kıymetleştirilmesine ilişkin ilave sermaye yükümlülükleri

MADDE 21- (1) Bir menkul kıymetleştirme kurucusu banka, menkul kıymetleştirme pozisyonları için hesaplayacağı risk ağırlıklı tutarlara ilave olarak, rotatif kredileri erken itfa hükmü içeren bir menkul kıymetleştirmeye konu ettiği durumlarda, bu madde ve 22 ilâ 24 üncü maddeler çerçevesinde bir risk ağırlıklı tutar hesaplar.

(2) Bankalar, menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın ve yatırımcıların paylarının toplamını dikkate alarak risk ağırlıklı tutar hesaplar.

(3) Menkul kıymetleştirme kurucusu bankalar, menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların rotatif olan ve olmayan kredilerden oluştuğu menkul kıymetleştirme yapıları için, ilgili varlık havuzunun rotatif kredileri içeren kısmını dört ve beşinci fıkralar, 22 ve 23 üncü maddeler ile 24 üncü maddenin bir ilâ yedinci fıkralarında belirtilen uygulamaya tabi tutar.

(4) Bu madde, 22 ve 23 üncü maddeler ile 24 üncü maddenin bir ilâ yedinci fıkralarının uygulanmasında, menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın payı, menkul kıymetleştirmeye konu edilen havuzdaki kullanılmış kredilerin, yatırımcılara yapılması gereken ödemeler için kullanılmayacak olan anapara ve faiz tahsilatları ile diğer nakit akışlarından oluşan kısmının risk tutarını ifade eder. Bu uygulama için, menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın payı, yatırımcıların paylarına göre ikinci sırada olmamalıdır. Yatırımcıların payı, kullanılmış kredilerden oluşan varlık havuzunun geri kalan kısmını ifade eder.

(5) Menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın kendi payına tekabül eden haklardan dolayı üstlendiği risk tutarı, bir menkul kıymetleştirme pozisyonu olarak değerlendirilmez. Bu tutar menkul kıymetleştirilen toplam tutarın belirli bir kısmını ifade eder ve menkul kıymetleştirilmemiş gibi dikkate alınır.

Rotatif kredilerin erken itfa hükmü içerecek şekilde menkul kıymetleştirilmesinde erken itfa uygulamasından muafiyetler

MADDE 22- (1) Aşağıda sayılan şekillerde yapılan menkul kıymetleştirme işlemlerinde, menkul kıymetleştirme kurucusu bankalar 21 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen sermaye yükümlülüğü şartından muafırlar;

a) Erken itfa gerçekleştikten sonra dahi menkul kıymetleştirmeye konu kredilere ilişkin riskler için menkul kıymetleştirme kurucusu bankaya rücu edilemeyen, yatırımcıların borçluların gelecekteki tüm kredi kullanımlarının yaratabileceği risklere tamamen açık oldukları rotatif kredilere ilişkin menkul kıymetleştirmeler,

b) Bir erken itfa hükmünün sadece, menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların veya menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın performansı ile bağlantısı olmayan vergi mevzuatındaki değişiklikler gibi olaylarla tetiklendiği menkul kıymetleştirmeler.

Rotatif kredilerin erken itfa hükmü içerecek şekilde menkul kıymetleştirilmesinde azami sermaye gereksinimi

MADDE 23- (1) 21 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen sermaye gereksinimine tâbi olan bir menkul kıymetleştirme kurucusu banka için, yatırımcıların payındaki pozisyonlarıyla ilgili risk ağırlıklı tutarlar ile aynı fıkraya göre hesaplanan risk ağırlıklı tutarların toplamı, aşağıda (a) ve (b) bentlerinde belirtilen tutarlardan büyük olanını aşması halinde aşım tutarı bu toplam tutardan düşülür;

a) Menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın yatırımcıların payındaki pozisyonlarıyla ilgili olarak hesaplanan risk ağırlıklı tutarlar,

b) Menkul kıymetleştirme kurucusu banka tarafından menkul kıymetleştirmeye konu varlıklar için, yatırımcıların payına eşit bir tutarda menkul kıymetleştirme yapılmadığı durumda hesaplanan risk ağırlıklı tutarlar,

(2) Gelecekteki gelirlerin aktifleştirilmesinden doğan net kazançların özkaynaklardan indirilmesi halinde, bu kazanç tutarları birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen tutarlardan düşülür ve bentler bu yeni değerleri ile birinci fıkradaki uygulamaya konu edilir.

Rotatif kredilerin erken itfa hükmü içerecek şekilde menkul kıymetleştirilmesinde risk ağırlıklı tutarların hesaplanması

MADDE 24- (1) 21 inci maddenin birinci fıkrasına uygun olarak hesaplanacak risk ağırlıklı tutar; menkul kıymetleştirmeye konu edilmiş varlıkların menkul kıymetleştirilmemiş olmaları durumunda uygulanan ağırlıklı ortalama risk ağırlığının, yatırımcıların payının üç ilâ dokuzuncu fıkralarda belirtilen uygun krediye dönüştürme oranı ile çarpılmasıyla bulunan tutar ile çarpılması suretiyle belirlenir.

(2) Bir erken itfa hükmü, aşağıdaki koşulların yerine getirildiği durumlarda kontrollü kabul edilir;

a) Menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın, bir erken itfa halinde yeterli sermaye ve likiditeye sahip olmasını sağlayacak uygun bir sermaye/likidite planı bulunmalıdır.

b) İşlemin vadesi süresince, her ayın belirli dönemlerinde menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın ve yatırımcıların paylarıyla orantılı olarak faiz, anapara, masraf, zarar ve tahsilat tutarlarının banka ve yatırımcılar arasında paylaşılması gerekir.

c) Banka, erken itfa süresinin başlangıcında menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın ve yatırımcıların paylarından oluşan mevcut borç bakiyesi toplamının en az yüzde doksanının geri ödenmesi ya da temerrüt olarak dikkate alınması için yeterli bir itfa süresi tespit etmelidir.

ç) Geri ödeme hızı, (c) bendinde belirtilen süre boyunca, sabit oranlı itfa yöntemiyle yapılabilecek ödeme hızından daha fazla olmamalıdır.

(3) Taahhüt edilmeyen, şarta bağlı olmayan ve önceden bildirilmeksizin iptal edilebilecek olan perakende alacaklardan oluşan ve bir erken itfa hükmü içeren menkul kıymetleştirmelerde, belirlenen bir seviyeye düşen ilave gelirin erken itfayı tetiklediği durumlarda bankalar, üç aylık ortalama ilave gelir oranını, ilave gelire ulaşma seviyesiyle karşılaştırmalıdır.

(4) Menkul kıymetleştirmenin bir ilave gelir seviyesine ulaşmasını gerektirmediği durumlarda, ulaşma noktası, erken itfa olayını tetikleyen ilave gelir seviyesinden dört yüz elli baz puan daha yüksek olan seviye olarak kabul edilir.

(5) Uygulanacak krediye dönüştürme oranı, aşağıdaki Tabloya uygun olarak, üç aylık gerçekleşen ortalama ilave gelir seviyesiyle belirlenir.

	Kontrollü erken itfa hükmü içeren menkul kıymetleştirmeler için	Kontrollü olmayan erken itfa hükmü içeren menkul kıymetleştirmeler için
3 aylık ortalama ilave gelir	Krediye Dönüştürme Oranı (%)	Krediye Dönüştürme Oranı (%)
A seviyesinin üzeri	0	0
A seviyesi	1	5
B seviyesi	2	15
C seviyesi	10	50
D seviyesi	20	100
E seviyesi	40	100

(6) Beşinci fıkradaki Tablo'da; A seviyesi, ilave gelire ulaşma seviyesinin yüzde yüz ile onbinde on üç bin üç yüz otuz üçü arasındaki ilave gelir seviyelerini; B seviyesi, ilave gelire ulaşma seviyesinin yüzde yetmiş beş ile yüzde yüzü arasındaki ilave gelir seviyelerini; C seviyesi, ilave gelire ulaşma seviyesinin yüzde elli ile yüzde yetmiş beşi arasındaki ilave gelir seviyelerini; D seviyesi, ilave gelire ulaşma seviyesinin yüzde yirmi beş ile yüzde elli arasındaki ilave gelir seviyelerini ve E seviyesi, ilave gelire ulaşma seviyesinin yüzde yirmi beşinin altında olan ilave gelir seviyelerini ifade eder.

(7) Taahhüt edilmeyen, şarta bağlı olmayan ve önceden bildirilmeksizin iptal edilebilecek olan perakende kredilerden oluşan ve bir erken itfa hükmü içeren menkul kıymetleştirmelerde, erken itfanın üç aylık ortalama ilave gelir seviyesi dışında bir faktörle ilgili bir sayısal gösterge tarafından tetiklendiği durumlarda, Kurum, krediye dönüştürme oranının belirlenmesi amacıyla, üç ilâ altıncı fıkralarda tanımlanan uygulamaya mümkün olduğu kadar yakın olan bir uygulama benimseyebilir.

(8) Rotatif kredilerden oluşan ve kontrollü erken itfa hükmü içeren diğer tüm menkul kıymetleştirmelerde yüzde doksan krediye dönüştürme oranı uygulanır.

(9) Rotatif kredilerden oluşan ve kontrollü olmayan erken itfa hükmü içeren diğer tüm menkul kıymetleştirmelerde yüzde yüz krediye dönüştürme oranı uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Transfer edilmiş kredi riski uygulamasında ilave risk ağırlığı

MADDE 25- (1) Bir menkul kıymetleştirme işleminde menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların asıl alacaklısı olmayan veya menkul kıymetleştirme işleminin kurucusu veya sponsoru olmayan bir bankanın bu menkul kıymetleştirme işlemine ilişkin bir pozisyonu bu madde kapsamında getirilen ilave risk ağırlığından muaf tutabilmesi için; bu menkul kıymetleştirme işlemindeki menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların asıl alacaklısının veya bu menkul kıymetleştirme işleminin kurucusu veya sponsorunun, söz konusu menkul kıymetleştirme işleminde devamlı surette yüzde beşin altına düşmeyecek düzeyde bir net pozisyon sahibi olduğunu açıkça gösterebiliyor olması gerekmektedir. Bu fıkranın uygulamasında;

a) Menkul kıymetleştirme işleminde yatırımcılara satılan veya transfer edilen dilimlerin her birinin nominal tutarının yüzde beşine sahip olması,

b) Rotatif kredilerin menkul kıymetleştirilmesi durumunda; menkul kıymetleştirme kurucusu bankanın payı olarak, menkul kıymetleştirilen varlıkların nominal değerinin en az yüzde beşine sahip olması,

c) Menkul kıymetleştirmeye konu edilebilecek varlık sayısının yüzden az olmaması şartıyla; normalde menkul kıymetleştirmeye konu edilecek olan varlıkların nominal değerinin en az yüzde beşine sahip olması,

ç) Sahip olunan dilimlerin vadesinin yatırımcılara satılan veya transfer edilen dilimlerin vadesinden daha kısa olmaması ve bu sayede, sahip olunan pozisyonun menkul kıymetleştirilen varlıkların nominal değerinin yüzde beşinden az olmaması kaydıyla birinci kayıp dilimine ve gerektiğinde yatırımcılara satılan veya transfer edilen dilimlerle aynı veya bu dilimlerden daha riskli dilimlere sahip olması,

koşullarından herhangi birinin varlığı halinde yüzde beş net pozisyona sahipliğine ilişkin edinim gereksiniminin sağlandığı kabul edilir. Edinilen pozisyonun değeri menkul kıymetleştirme ihracı sırasında belirlenir ve bu değer vade sonuna kadar yüzde beşin altına düşmemesi gerekir. Bu pozisyonlar, kredi riski azaltımına konu edilemez, kısa pozisyon alınmaz ve koruma işlemine tabi tutulamazlar. Edinilen pozisyon veya risklerin koruma

işlemine tabi tutulması veya satılması halinde net pozisyonun devamlı surette elde bulundurulmadığı kabul edilir. Pozisyon değeri, bilanço dışı kalemler için bu kalemlerin nominal değerleri dikkate alınarak belirlenir. Net pozisyon hesaplaması her bir menkul kıymetleştirme işlemi için yukarıdaki bentlerde yer alan yöntemlerden yalnızca bir tanesi kullanılarak yapılır.

(2) Bir banka veya finansal holding şirketinin, menkul kıymetleştirme kurucusu veya sponsoru olarak konsolide denetime tabi olan finansal kuruluşların varlıklarını kullanmak suretiyle bir menkul kıymetleştirme işlemi gerçekleştirmesi durumunda birinci fıkrada belirtilen edinim gereksinimi konsolide bazda hesaplanabilir. Bu hesaplamanın yapılabilmesi için, menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların sahibi olan konsolide denetim kapsamındaki finansal kuruluşların altıncı fıkrada sayılan şartları yerine getirmesi ve yedinci fıkrada sayılan bilgileri, ana ortaklık banka veya finansal holding şirketine tam ve zamanında iletiyor olması zorunludur.

(3) Birinci fıkrada yer alan edinim gereksinimi; menkul kıymetleştirmeye konu edilen varlıkların merkezi yönetimler veya merkez bankaları, bölgesel yönetim, yerel yönetim veya kamu kuruluşları, Yönetmelik Ek-1 hükümleri çerçevesinde yüzde elli risk ağırlığı uygulanması gereken bankalar ya da çok taraflı kalkınma bankaları tarafından tamamen, şartsız ve rücu edilemez şekilde garanti ediliyor olması durumunda ve aşağıdaki durumlarda uygulanmaz:

a) Menkul kıymetleştirmeye konu edilen varlıkların; piyasada kabul görmüş bir endekse dahil varlıklardan veya sıkça alınıp satılan ve menkul kıymetleştirme pozisyonu olmayan menkul kıymetlerden oluşması,

b) Birinci fıkra kapsamına giren pozisyonları bir havuz haline getirmeyen ve/veya bu pozisyonlara koruma sağlamayan bir sendikasyon kredisi, devralınan alacak veya kredi temerrüt swabında pozisyon sahibi olunması.

(4) Bankalar bir menkul kıymetleştirme pozisyonuna yatırım yapmadan önce ve yatırım yaptıkları süre boyunca, her bir menkul kıymetleştirme pozisyonunun büyüklüğü ve riskliliği ve bankanın bankacılık ve alım-satım portföyleri ile uyumlu olacak şekilde politika ve prosedürler geliştirerek;

a) Birinci fıkra kapsamında menkul kıymetleştirme kurucusu veya sponsor banka tarafından yapılan ve zorunlu olarak edinilmesi gereken pozisyon tutarının işlem vadesi boyunca elde bulundurulacağına ilişkin açıklamayı,

b) Her bir menkul kıymetleştirme pozisyonunun risklilik yapısını,

c) Her bir menkul kıymetleştirme pozisyonuna ilişkin menkul kıymetleştirmeye konu edilen varlıkların risklilik yapılarını,

ç) Menkul kıymetleştirmeye konu edilen varlık sınıfı için, menkul kıymetleştirme kurucusu veya sponsor bankanın daha önceki işlemlerinde gerçekleştirmiş olan kayıp tutarlarını ve bu kuruluşun piyasadaki itibarını,

d) Menkul kıymetleştirme kurucusu veya sponsor banka tarafından menkul kıymetleştirmeye konu edilen varlıklara ilişkin yapılan değerlendirme çalışmasına ve varsa bu varlıkları koruyan teminatların kalitesine ilişkin yapılan çalışmaya ait açıklama ve dokümanları,

e) Menkul kıymetleştirme kurucusu veya sponsor bankaca, menkul kıymetleştirmeye konu edilen varlıkları koruyan teminatlar hakkındaki değerlendirme çalışmasına ilişkin bilgileri ve değerlemeyi yapan tarafın bağımsızlığının temin edilmesine yönelik uygulanan politikaları,

f) Menkul kıymetleştirme pozisyonunun performansını etkileyebilecek her türlü yapısal özelliklere ilişkin bilgileri,

İçercek analizleri gerçekleştirmeli ve kayıtları tutmalıdır. Bankalar sahip oldukları menkul kıymetleştirme pozisyonlarına ilişkin olarak düzenli şekilde stres testleri gerçekleştirirler. Stres testinin gerçekleştirilmesinde, modellerin dayandığı varsayımları bilmek, doğrulamak ve metodolojiyi anlamış olmak kaydıyla KDK'lar tarafından geliştirilmiş olan finansal modeller kullanılabilir.

(5) Bir menkul kıymetleştirme işleminin kurucusu veya sponsoru olmayan bankalar, menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların performansını zamanında ve sürekli bir şekilde izlemek amacıyla, bankacılık ve alım-satım hesaplarının niteliklerine uygun, yatırım yaptıkları menkul kıymetleştirme pozisyonları ile orantılı olacak şekilde yazılı uygulama usulleri geliştirmelidirler. Bu izleme sürecinde ilgisi olması kaydıyla; menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların türleri, 30, 60 ve 90 günden fazla geciken alacakların oranı, temerrüt oranları, erken ödeme oranları, tahsilat sürecine giren alacakların oranı, teminat türü ve doluluk oranları, kredi skorlarının dağılımları ve alacakların borçluları hakkında kredi değerliliğini gösteren diğer bilgiler, sektör ve coğrafik çeşitlendirmeler, duyarlılık analizine imkan sağlayacak şekilde derlenmiş kredi teminat oranları takip edilecek bilgiler arasında yer almalıdır. Menkul kıymetleştirmeye konu edilen varlıkların kendilerinin de birer menkul kıymetleştirme pozisyonu olması durumunda bankalar bu fıkrada sayılan bilgileri sadece menkul kıymetleştirmeye konu edilen menkul kıymetleştirme dilimleri için değil bu dilimlerin oluşturulmasında kullanılan varlıklar için de elde bulundurmalıdır. Bankalar ellerinde bulundurdıkları menkul kıymetleştirme pozisyonlarının performansını etkileyebilecek olan ve bu menkul kıymetleştirme işlemine has her türlü yapısal özelliklere ilişkin, yatırımcılara yapılacak geri ödemelerde kullanılacak model ve bu modelde yer alan tetikleme noktalarına ilişkin bilgiler, kredi kalitesi iyileştirmeleri, likidite iyileştirmeleri ve temerrüt tanımı gibi bilgilere sahip olmalıdırlar.

(6) Sponsor veya menkul kıymetleştirme kurucusu bankalar menkul kıymetleştirmeye konu etmek amacıyla kredi tahsisi yaparken, söz konusu kredileri kendi bilançolarında izleyecekmiş gibi ihtiyatlı davranarak, kredi riski yönetimine ilişkin esaslara uygun davranmalıdırlar. Kredilerin onaylanmasında, yenilenmesinde veya yeniden yapılandırılmasında söz konusu esaslar göz önünde bulundurulmalıdır. Bu esaslar, bankaların üçüncü taraflardan satın aldıkları alacakların menkul kıymetleştirilmeye tabi tutulduğu müşterek olarak yapılan menkul kıymetleştirme işlemlerine katılım ya da taahhütte bulunması halinde de bu katılım ve taahhütlerin bankacılık veya alım-satım hesaplarında izlenip izlenmediklerine bakılmaksızın uygulanır.

(7) Sponsor veya menkul kıymetleştirme kurucusu bankalar menkul kıymet yatırımcılarına, birinci fıkrada belirtilen net pozisyona sürekli olarak sahip olduğunu açıklamak durumundadırlar. Sponsor veya menkul kıymetleştirme kurucusu bankalar menkul kıymetlerin potansiyel yatırımcılarının menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların kredi

kalitesine ilişkin her türlü veri, işlemin teminatları ve nakit akışlarıyla ilgili stres testlerinin yapılmasına imkan sağlayacak düzeyde bilgilere ulaşabilmelidirler. Menkul kıymet ihracı yapılırken hangi verilere erişim sağlanacağı belirlenmeli ve işlemin niteliğine göre daha sonra bu kapsam genişletilmelidir.

(8) Bankaların dört ve yedinci fıkralarda aranan gereksinimleri sağlayamamaları halinde her bir uyumsuzluk için Dördüncü Kısım Birinci Bölümde belirtilen risk ağırlıklarına, toplamda uygulanacak risk ağırlığı yüzde binikiyüzelli ile sınırlı olmak kaydıyla yüzde ikiyüzelli ilave risk ağırlığı eklenir.

(9) Altıncı fıkra da sayılan şartların yerine getirilmemesi halinde kredi riskinin önemli bir bölümünün transfer edilmediği kabul edilir ve menkul kıymetleştirme kurucusu banka menkul kıymetleştirmeye konu ettiği varlıklara ilişkin kredi riskini Yönetmelik hükümleri kapsamında hesaplamaya devam etmek durumunda kalır.

(10) Bir ila dokuzuncu fıkra hükümleri bu Tebliğin yürürlüğe girmesinden itibaren gerçekleştirilen menkul kıymet işlemleri hakkında uygulanır. Tebliğin yürürlüğe girmesinden önce gerçekleştirilmiş olsa dahi, bu yürürlük tarihinden sonra varlık havuzuna yeni menkul kıymetleştirmeye konu varlıkların eklenmesi halinde, bu menkul kıymetleştirme işlemleri hakkında da bir ila dokuzuncu fıkra hükümleri uygulanır. Kurum, piyasada yaşanabilecek likidite sıkıntısı durumlarında birinci ve ikinci fıkra hükümlerini geçici olarak dikkate almayabilir.

Menkul kıymetleştirme pozisyonlarına ilişkin kredi riski azaltım tekniklerinin dikkate alınması

MADDE 26- (1) Bir menkul kıymetleştirme pozisyonuna kredi koruması sağlandığında, risk ağırlıklı tutarın hesaplanmasında, Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğe uygun olarak ayarlama yapılabilir.

Risk ağırlıklı tutardan yapılacak indirim

MADDE 27- (1) Yüzde binikiyüzelli risk ağırlığı uygulanan bir menkul kıymetleştirme pozisyonu için, risk ağırlıklı tutar hesaplanmasına alternatif olarak, bankalar söz konusu pozisyonun risk tutarını özkaynaklardan düşebilir. Bu kapsamda, dikkate alınabilir fonlanmış bir kredi koruması 26 ncı maddeye uygun olarak risk tutarı hesaplamasına yansıtılabilir.

(2) Bir bankanın birinci fıkra da açıklanan alternatifini kullanması durumunda, mezkûr fıkraya uygun olarak düşünülen tutarın on iki buçuk katı, 17 nci maddede belirtilen azami risk ağırlıklı tutar toplamından düşülür.

Yürürlük

MADDE 28- (1) Bu Tebliğ 1/7/2012 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 29- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.